

Arbetsförmedlingens åiterrapportering 2018

**Redovisning av miljöledningsarbetet
2019-02-22**

Redovisning av miljöledningsarbetet

”Arbetsförmedlingen ska årligen redovisa miljöledningsarbetet enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, 20 §, enligt formulär, bilaga 2. Denna rapport omfattar fem delar: en övergripande del om Arbetsförmedlingens arbete med miljöledningssystemet och sedan en uppföljning av miljöledningsarbetets effekter indelat i tre delar: tjänsteresor och övriga transporter, energianvändningen och miljökrav i upphandling samt en sista del med frivilliga frågor kopplade till arbetet med Grönt IT. Redovisningen inkluderar också rapportering enligt förordningen (2014:480) om myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader.”

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av Tsehainesh Tekleab. I den slutliga handläggningen har Förvaltningsdirektör Anders Persson och stabschef för Förvaltningsavdelningen Viktoria Byback, deltagit.

Mikael Sjöberg
Generaldirektör

Tsehainesh Tekleab
Förvaltningsavdelningen

Innehållsförteckning

1 Del 1 Miljöledningssystemet	6
1. Är myndigheten miljöcertifierad?.....	6
2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?	6
3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?	7
Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön.....	7
4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?	7
5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en direkt betydande påverkan på miljön?	7
6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?	8
7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts	9
Nedan i fråga 4b-7b rapporteras beskrivning av myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön.....	11
4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?	11
5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en indirekt betydande påverkan på miljön?	11
6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?	11
7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts.....	11
8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?	11
9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?.....	12
10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik isyfte att minska antalet tjänsteresor?.....	12
Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter	12
1. Tjänsteresor och övriga transporter	12
1.1 Utsläpp av koldioxid i kg totalt och per årsarbetskraft från:	12
1.4 Beskrivning av insamlat resultat	13
1.4.a) Redovisa vad som påverkat resultatet i positiv och negativ riktning.....	13
1.4.b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar åtgärda dessa.....	13
1.5 Hur uppgifterna är framtagna?	13
1.6 Uppföljningsmått i svaren på frågorna är baserade på:	13
2. Energianvändning	15
2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på:.....	15
2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad	15
2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent) .	16
2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens gällande elavtal?	16

Ja, via gröna avtal och miljöcertifiering.....	16
2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? Om ja, beskriv vilka åtgärder som genomförts som resultat av samarbetet:	16
2.6 Beskrivning av insamlat resultat	16
2.6.a) Redovisa vad som har påverkat resultatet i positivt och negativ riktning..	16
2.6.b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa	16
2.7 Hur är uppgifterna framtagna?.....	16
3. Miljökrav i upphandling	17
3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop.....	17
3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärdet där energikrav enligt förordningen (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts.....	17
3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (vid nej ange skälen för det).....	17
3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av registrerade upphandlingar och avrop per år.	18
3.5 Beskrivning av insamlat resultat.....	18
3.5.a) Redovisa vad som har påverkat resultatet i positiv och negativ riktning.....	18
3.5.b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa	18
3.6 Hur är uppgifterna framtagna?.....	18
Frivilliga frågor.....	19
Frågor om policy.....	19
4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö?	19
4.2. Andel och värde av IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde).	19
Hur är uppgifterna framtagna?	19
4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT- anskaffningar?.....	19
Hur är uppgifterna framtagna?	19
4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på:.....	19
Hur är uppgifterna framtagna?	20
Fråga om resfria möten	20
4.5. Antal resfria möten totalt och per årsarbetskraft	20
Hur är uppgifterna framtagna?	20
Frågor om förklaring till resultat i fråga 4.1- 4.5.....	20
4.6 Beskrivning av insamlat resultat.....	20
a) Beskriv vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, t ex organisationsförändringar, trender, nya uppdrag....	20
Frågor om energi	21

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för ert energieffektiviseringsarbete?	21
4.8 Producerar myndigheten egen el? (om ja ange hur mycket i kWh).....	21
4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?	21
Frågor om avrop	21
4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt?	21

1 Del 1 Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 12 726

Antal kvadratmeter lokalyta: 387 000

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Miljöpolicyen beslutades i juni 2016 och lyder;

I vårt samhällsuppdrag bidrar vi till en hållbar utveckling med utgångspunkt att få människor och företag att växa. Som ansvarstagande och miljömedveten myndighet bedriver vi ett systematiskt miljöarbete genom att:

- Vi uppfyller lag- och myndighetskrav samt strävar efter att verksamhetens miljöresultat ständigt förbättras. Revision och utvärdering av miljöarbetets resultat sker årligen och rapporteras till Arbetsförmedlingens ledningsgrupp.
- Medarbetare får nödvändiga kunskaper så att minsta möjliga miljöpåverkan uppnås. Genom återkoppling och kommunikation om verksamheternas miljöarbete tar vi till vara medarbetarnas engagemang.
- Miljökonsekvenser vägs in vid alla strategiska beslut i verksamheten.
- Vi är klimateffektiva genom att vi energieffektiviserar och prioriterar användningen av förnyelsebara resurser. Vi utnyttjar distansmöten samt beaktar miljöpåverkan vid val av resandeform enligt mötes- och resepolicy.
- Våra digitala processer och tjänster utvecklas för att minska resurs- och klimatpåverkan internt men även för våra kunder och samverkanspartners.
- Vid anskaffning och val av varor och tjänster eftersträvar vi alltid resurseffektiva lösningar och metoder. Vi minskar miljöpåverkan genom att beakta livscykelperspektiv och överväga ekonomiska, sociala och miljömässiga motiv.
- Vi återvinner vårt avfall då det är möjligt och säkerställer alltid rätt avfallshantering.
- Arbetsförmedlingens hållbarhetsarbete ska omfatta ekologisk, social och ekonomisk hänsyn och utvecklas med stöd och struktur från vårt miljöledningssystem.
- Vi samverkar med andra myndigheter, kommuner, leverantörer och andra samhällsaktörer för att bidra till ett hållbart samhälle.

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades 2015.

Fråga 4a-7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

- Koldioxidutsläpp (från tjänsteresor, transporter av varor, elenergi- och värmeenergianvändningen)
- Användning och innehav av teknisk utrustning
- Elenergianvändningen (resursförbrukning)
- Värmeenergianvändningen (resursförbrukning)
- Genererande av vanligt avfall
- Genererande av farligt avfall

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en direkt betydande påverkan på miljön?

Arbetsförmedlingen har arbetat systematiskt för att uppnå framtagna miljömålsområden för åren 2016 -2018. Miljömålsområdena nedan visar inriktningen för minskad miljöpåverkan och är kopplade till myndighetens tillstånd i den strategiska kartan och målbild 2021.

Miljömålsområdena är:

Hållbarhet som fokuserar på att arbeta fram en egen innebörd och arbetssätt för hållbarhet som är välanpassad för hela verksamheten och som integrerar såväl ekologisk, social som ekonomisk hållbarhet.

Delmål;

Hållbar upphandling

- Beslut om vägledning för hållbar upphandling (enligt EU:s nya upphandlingsdirektiv och tillämpning enligt svensk lagstiftning).
- Vägledning om hållbar upphandling införs (stöd till verksamhetens anskaffningsprocess).
- Systematiskt arbetssätt med hållbar upphandling och inköp enligt vägledning.

Klimat effektivitet fokuserar på energieffektivitet inom IT-utrustning, transporter, tjänsteresor och energianvändning i våra lokaler. Utvecklingen av våra digitala tjänster har potential att bidra på olika sätt, bland annat genom att erbjuda service som ersätter resor.

Delmål;

Effektivisera energianvändningen och öka andelen förnybar energi.

- strategi för energieffektivisering beslutas med syfte att ta fram relevanta målnivåer för energieffektivisering och förnyelsebar energi.

- Framtagna målnivåer och implementeringsplan för hur vi ska effektivisera energiförbrukning i myndighetens hyrda lokaler och säkerställa att vi köper förnyelsebar energi.
- Energieffektivisera tjänsteresor och övriga transporter.
- Koldioxidutsläppen från våra tjänsteresor ska minska med 10 % i kg koldioxid/årsarbetskraft jämfört med 2015.
- Använda digitala tjänster för minskad klimatpåverkan.
- Använda IT-verktyg med låg klimatpåverkan.

Resurseffektivitet fokuserar på att vid anskaffning och val av varor och tjänster alltid eftersträva resurseffektiva lösningar och metoder samt att använda digitala tjänster för att öka resurseffektiviteten. Allt avfall som uppstår ska kunna sorteras och vi säkerställer rätt hantering och effektiva transportlösningar av fraktionerna.

Delmål;

- Minska mängden avfall, öka källsorteringen och säkra rätt avfallshantering.
- Beslut om avfallsstrategi med syfte att ta fram relevanta målnivåer för minskat avfall och ökad källsortering
- Kretsloppstänkande vid anskaffning och användning av varor och tjänster.
- Använda digitala tjänster för att ökad resurseffektivitet.
- 2018 har utskriften minskat betydligt jämfört mot 2015.

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

För att utveckla miljöledningssystemet genomförde Arbetsförmedlingen följande åtgärder:

Internrevisionen granskade hur myndigheten tillämpar de krav som uttrycks i förordningen om miljöledning i statliga myndigheter. Tre förbättringsområden identifierades och revisionsrapporten innehöll följande rekommendationer:

- Att myndigheten utvecklar uppföljningsrutiner och genomför miljörevisioner enligt krav i förordning om miljöledning i statliga myndigheter. Som ett led av rekommendationen upprättade vi en revisionsplan för framtida interna miljörevisioner.
- I största möjliga utsträckning integrera miljömål i myndighetens reguljära planeringsprocesser. Miljömålet att minska koldioxidutsläpp från tjänsteresor är integrerat i myndighetens verksamhetsplan, följs därmed upp i linjen. Inför årets andra uppföljningsrapport tog resp. avdelning och verksamhetsområde del av differentierad statistik, vilket möjliggjorde analys av den egna verksamhetens klimatpåverkan. Myndigheten har också höjt ambitionsnivå gällande minskning av koldioxidutsläpp från tjänsteresor för

2019. Det innebär att Arbetsförmedlingen ska minska utsläppet från tjänsteresor med 20 % per årsarbetskraft jämfört med 2017.

- Att det fanns behov av att förtydliga miljöledningssystemets roller för ex chefer och miljösamordnare. Detta resulterade i att chefers ansvar konkretiserades i Generaldirektörens arbetsordning för Arbetsförmedlingen. *”Chefen har ett resultatansvar och ansvarar för att verksamheten leds, planeras och bedrivs effektivt och enligt gällande rätt, att den redovisas och följs upp på ett tillförlitligt och rättvisande sätt, att myndigheten hushållar väl med statens medel samt främjar en hållbar utveckling, bl.a. genom att aktivt verka för minskad miljöpåverkan.”* För miljösamordnarrollen ska ansvar och mandat förtydligas under 2019.

Hållbarhet

Under hösten upprättade Arbetsförmedlingen ett förslag till en handbok för hållbar upphandling, läs vidare på sid 10. Hållbar upphandling utgör även ett målområde i myndighetens handlingsplan för miljöarbetet 2019-21. I handlingsplan för miljö anges såväl delmål som åtgärder för hur miljöperspektiv och livscykelanalys ska beaktas i kategoristyrningsarbetet. Detta arbete inleds våren 2019 och kommer att pågå till 2021.

Klimat effektivitet

Arbetsförmedlingen tecknade avtal för beslutsstöd inom el, som utgår från den faktiska förbrukningen. Under 2019 kommer detta ge insikter om myndighetens elförbrukning och vilka åtgärder vi kan vidta för att minska såväl kostnader som förbrukning.

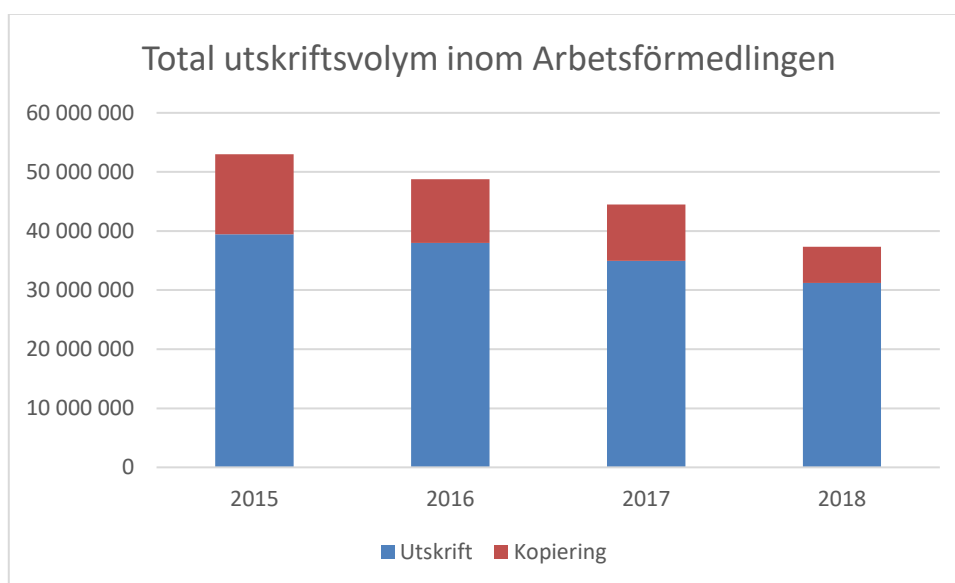
Resurseffektivitet

Under 2018 initierades arbetet med kravställen inför upphandling som ska möjliggöra källsortering i myndighetens lokaler. Målet är att uppnå en nationell avfallshantering genom att möjliggöra källsortering och minska mängden avfall på alla arbetsplatser. Upphandlingen är planerad att genomföras under 2019, för att kunna börja avropas under 2019-2021 när nuvarande avtal löper ut. Ett kategoristyrningsarbete har påbörjats inom området FM – tjänster.

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

- Miljöperspektivet integreras successivt i myndighetens planeringsprocess och en tre-årig handlingsplan för miljöarbetet är upprättad och beslutad. Det innebär bland annat att relevanta miljömål ska integreras i myndighetens samt i resp. avdelnings och verksamhetsområdes verksamhetsplan. Därigenom ökar integreringsgraden av miljömål i ordinarie verksamhet.
- Chefernas roll i miljöledningssystemet har förtydligats i GD: s arbetsordning för Arbetsförmedlingen; chefen ansvarar för att främja en hållbar utveckling, bl.a. genom att aktivt verka för minskad miljöpåverkan.

- Arbetsförmedlingen har utarbetat en vägledning för hållbar upphandling, vilket ska beslutas i mars. Arbetet har pågått större delen av hösten och pga. en bred förankringsprocess har beslutsgången dragit ut på tiden. Ambitionen och målet är att hållbar upphandling ska integreras i myndighetens kategoristyrningsarbete, och målgruppen är beställare, upphandlare och kategoriansvariga. Därmed har myndigheten lagt grunden för införande av systematiskt arbetssätt med hållbar upphandling och inköp. I myndighetens handlingsplan för miljöarbetet för åren 2019- 21 anges att miljömässigt hållbar upphandling ska integreras i kategoristyrningsarbetet.
- Förutom att Arbetsförmedlingen tecknat avtal för beslutsstöd inom el, som utgår från faktisk förbrukning, genomförde vi en ny el-upphandling. Vår verksamhetsel är förnybar el- Bra miljöval.
- Implementeringsplan för hur Af ska effektivisera energiförbrukning i myndighetens hyrda lokaler ersätts sedan tidigare införd metod som succesivt säkerställer bästa möjliga nivå avseende elförsörjning.
- Arbetsförmedlingen arbetar vidare med frågan hur avfallshanteringen ska säkras och källsorteringen öka. Att hitta en nationell lösning för myndigheten som har hyrda lokaler och personal geografiskt spridd i landet är komplext, bl. a. för att underlag krävs för vilka fraktioner som de olika kommunerna kan hantera.
- Målet att minska koldioxidutsläpp från tjänsteresor med 10 % i kg koldioxid/årsarbetskraft jämfört med 2015 uppfylldes med råge. Utfallet för 2018 var en minskning med 13 %.
- Antalet utskrifter och kopiering minskade med 16 % jämfört med föregående år. Utfallet kan bland annat bero på tidigare digitalisering av diariet samt enkel och smidig skanningsfunktion anpassad till verksamheten. Ytterligare förklaring kan vara ökad miljömedvetenhet bland medarbetare i kombination att allt fler medarbetare övergår till digitalt arbetssätt.

Tabell 1: Total utskriftsvolym inom Arbetsförmedlingen.

Nedan i fråga 4b-7b rapporteras beskrivning av myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

- Resor för arbetssökande
- Medarbetarresor till och från kontoret
- Utbildning för arbetssökande

Arbetsförmedlingen har valt att se upphandling som ett viktigt verktyg i miljöarbete, inte som en egen indirekt miljöaspekt. Genom att ställa relevanta miljökrav vid upphandling kan det ha en positiv påverkan på våra identifierade miljöaspekter.

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för aktiviteter med en indirekt betydande påverkan på miljön?

Arbetsförmedlingen har inte satt några mål inom detta område.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

Service på distans för arbetssökande har bidragit stort till minskade antal resor till och från AF-kontoren och därmed till minskad klimatpåverkan. Idag mäter och redovisar vi andelen fysiska besök jämfört med andra kontaktformer och hur fysiska möten ersätts med kunddistansmöten. Arbetsförmedlingen har ännu inte funnit metod att mäta koldioxidutsläppen genomförda av arbetssökande. I december skrev 76 % in sig själva digitalt och 24 % använde sig av service på distans istället för att resa till ett arbetsförmedlingskontor.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Se avsnitt 5b.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Kompetensutvecklande insatser är en förutsättning för myndigheten ska uppnå de direkta och indirekta miljömålen. På grund av att innehållet i den tidigare digitala utbildningen blev inaktuell, fattade förvaltningsdirektören beslut om framtagande av en ny. Sedan hösten 2018 är vi i full färd med att ta fram en ny digital miljöutbildning. Upphandlingsprocessen är klar och det praktiska framtagningsarbetet inleds i februari 2019.

Som tidigare nämnts har myndigheten en ny treårig handlingsplan för miljöarbetet. Den nya miljöutbildningen ska utgå från de nya miljömålsområdena och ha stort fokus på att uppnå beteendeförändring. Utbildningen ska levereras den 30 maj innevarande år.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

IT-avdelningen ställer alltid miljökrav vid upphandlingar, däribland datorupphandlingen, se avsnitt 4.3. Avdelningen förlängde avtalet av mobiltelefoner och sålt tillbaka gammal utrustning, såsom datorer, skärmar etc.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik isyfte att minska antalet tjänsteresor?

Arbetsförmedlingens har en mötes- och resepolicy som fastställer bl. a att när resa bokas inför ett möte, ska alltid möjligheten till distansmöte värderas. Därför tillhanda håller IT-avdelningen en stabil plattform (Skype för företag) för myndighetens distansmöten. Det riktar sig främst till interna möten, med möjlighet att bjuda in externa deltagare. Under 2018 byttes även alla PC-klienter ut, till modern hårdvara anpassad för distansmöten; med bättre ljud- och videokomponenter, samt headset.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

1. Tjänsteresor och övriga transporter

1.1 Utsläpp av koldioxid i kg totalt och per årsarbetskraft från:

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil		799401	63	959 960	72
b) Bilresor	243216	1707841	134	2 087 477	158
c) Tågresor	36737	26	0,002	30,00	0,002
d) Bussresor	9907	34983	2,75	69 329	5,24
e) Maskiner och övriga fordon					
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		2 542 251	200	3 116 796	235
1.3 Flygresor över 50 mil	12094	1187345	93	1 118 805	84

1.4 Beskrivning av insamlat resultat

1.4.a) Redovisa vad som påverkat resultatet i positiv och negativ riktning

Antalet tjänsteresor har generellt minskat inom alla transportslag jämfört med föregående år. Utfallet torde bero på bland annat minskat budgetutrymme, ökad nyttjandegrad av distansmöten och högre miljömedvetande.

Medan inrikesflyg minskat har utrikesresor ökat något, vilket kan kopplas till myndighetens medverkan i internationella samarbetsprojekt. När det gäller tjänsteresor med, kan den positiva effekten förklaras med att vi under året haft högre andel etanoldrivna bilar i sin flotta av långtidshyrda bilar. Detta i kombination med minskat bilresande, i synnerhet nyttjande av egen (privat) bil, står i huvudsak för minskningen av koldioxidutsläppen.

Beräkningen av koldioxid från långtidshyrd tjänstebil, som utgör merparten av det antal tjänstebilar som myndigheten förfogar över, har förändrats jämfört med redovisningen till Naturvårdsverket 2017. Tidigare år har en schablon för körsträcka använts, men fr.o.m. 2018 används istället statistik från drivmedelskort som används för att tanka bilarna. Detta påverkar jämförelsen mellan 2018 och 2017. Statistiken från drivmedelskorterna är mer precis och den gamla modellen med schablonberäkning ger generellt ett något högre koldioxidvärde.

1.4.b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar åtgärda dessa.

Se föregående svar.

1.5 Hur uppgifterna är framtagna?

Arbetsförmedlingen använder en egen databas där all data från tjänsteresor och tjänstebilar samlas. I databasen kommer grund-data för flygresor, tågresor och bussresor från resebyråsystemen. Grund-data avseende bilresor kommer dels från resebyråsystemen (korttidshyrda hyrbilar och bilpooler), dels från drivmedelskort kopplade till långtidshyrda tjänstebilar och dels från HR-system (egen bil).

1.6 Uppföljningsmått i svaren på frågorna är baserade på:

Statistik utgår från resor som är bokade via Af Resor med avresedag under det aktuella kalenderåret. Därtill ingår data från rapporterade resor med egen bil mot milersättning från lönesystemet. Data för flygresor från resebyråsystem innefattade alla bokade, uppdelade per flight. Ex: Östersund – Malmö består av två flighter: Östersund-Stockholm och Stockholm-Malmö. Summerat koldioxidutsläpp per kategori (flight över/under 50 mil).

Det antal som ska redovisas är antalet flygresor tur och retur, vilket är inte alltid möjligt att se vilka flygresor som "hör ihop". Anledningen till detta är satt det förekommer att tur och returresa bokas separat, och värdet inte en exakt sanning. Dessutom förekommer resor med flyg i en riktning och tåg i den andra. Värdet grundar sig på totala antalet enkelresor. En enkelresa kan innehålla flera flighter. I detta fall räknas exemplet Östersund-Malmö som en enkelresa. Det antal som redovisas är antalet enkelresor med flyg delat på två.

Statistik från resebyråsystem bestod av resor med tjänstebilar, flyg- och tågtaxi, hyrbil och enskilda taxiresor. På grund av att data från Sunfleet samt ersättning för resor genomförda med egen bil under december fördröjdes till rapportering, används värden från samma månad föregående år.

Flyg- och tåg-taxi redovisas enligt principen för flyg och tågresor, d v s antalet tur och returresor. Värdet baseras på antalet enkelresor och dividera det med två. Enskild taxiresa räknas som en resa per bokning medan hyrbil räknas som en resa per dag bilen varit bokad. Varje bokning med bil-pool (via Sunfleet), utgör en resa. När det gäller resor genomförda med egen bil, räknas varje rapport om ersättning som en resa.

Taxiresor inkl. tåg- och flygtaxi utgår från schablonvärden som erhållits från leverantör avseende avstånd och utsläpp. Värdet tar hänsyn till om resandet sker med delad eller egen taxi. För resor med hyrbil registreras körd sträcka i faktureringsystemet. Utsläppsvolymer utgår från schablonvärden av genomsnittsbil från vår huvudsakliga leverantör. För resor med egen bil utgår värdet från rapporterad körsträcka och Naturvårdsverkets schablonlista (SMED) för redovisning av koldioxid kopplat till personbil.

Miljövärden för tågresor utgår ur boknings- och faktureringsystem, resor genomförda med Arlanda Express är inkluderade. Det antal som ska redovisas är antalet tågresor tur och retur, i resebyråns system registreras dock antalet enkelresor. Dessutom registrerar systemet i vissa fall resor med byten som två enkelresor, främst längre tågresor inom konceptet "Resplus" där SJ är huvudoperatör med anslutande länstrafik. Därför har antalet tur och retur resor med SJ som huvudoperatör räknats fram genom antagandet att var fjärde resa innehåller ett byte enligt konceptet "Resplus" som registrerats som en separat enkelresa, d v s 2,5 enkelresor med SJ som huvudoperatör motsvarar en tur och retur resa. Övriga tågsträckor med andra huvudoperatörer, t ex länstrafik och Arlanda Express, har beräknats enligt antagandet att två enkelresor är en tur och returresa.

Statistiken för buss omfattar resor med flygbussar, regionalbussar samt chartrade bussar. Resor som anslutning till en tågresa, t ex med länstrafiken enligt konceptet "Resplus", kan inte identifieras i systemen och ingår därmed inte i statistiken. Antal resor med flygbuss redovisas enligt principen för flyg och tågresor, d v s antalet tur och returresor. Värdet *grundar sig på* det totala antalet enkelresor och dividera det med två. Antalet resor med charterbuss beräknas som en resa per passagerare, d v s åker 30 personer i en charterbuss räknas det som 30 bussresor. För resor med flygbuss utgår utsläpp per km och passagerare från schablonvärden som erhållits från leverantör. För charterbussar beräknas utsläppet genom en schablon som bygger på genomsnittlig körsträcka och Naturvårdsverkets schablonlista (SMED). Den genomsnittliga körsträckan t o r är beräknad till 80 km.

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvyta uppdelat på:

Energianvändning i lokaler

	kWh totalt		
	2018	2017	2016
Verksamhetsel (avser lokaler)	11 250 000	13 000 000	17 484 000
Fastighetsel	16 300 000	18 850 000	18 861 000
Värme	26 800 000	31 000 000	31 000 000
Kyla	2 800 000	2 800 000	2 830 000
Totalt	57 150 000	65 650 000	70 175 000

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Verksamhetsel (avser lokaler)	884	982	1 342	29	35	47
Fastighetsel	1 281	1 423	1 447	42	50	50
Värme	2 106	2 341	2 379	69	82	83
Kyla	220	211	217	7	7	8
Totalt	4 491	4 957	5 384	148	174	187

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2018	2017	2016
Energi			

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad

Värmeförbrukningen är normalårskorrigerad

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen (anges i procent)

	2018	2017	2016
Verksamhetsel	95 %	92 %	90 %
Fastighetsel		87 %	87 %
Värme		74 %	74 %
Kyla		78 %	78 %
Utanför lokaler		%	%
Totalt	19 %	81 %	82 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens gällande elavtal?

Ja, via gröna avtal och miljöcertifiering.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? Om ja, beskriv vilka åtgärder som genomförts som resultat av samarbetet:

Arbetsförmedlingen utvecklar nu en gemensam uppföljning av fastigheternas energianvändning för möjligheten att bryta ned detta på enskild lokal. Detta sker vid nytecknade av hyresavtal.

2.6 Beskrivning av insamlat resultat

2.6.a) Redovisa vad som har påverkat resultatet i positivt och negativ riktning

Se svar 2.6.b.

2.6.b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Andelen förnybar energi av den totala energianvändningen avseende fastighetsel, värme och kyla har inte angetts. Uppgifterna från fastighetsägarna har inte samlats in beroende på svårigheter att få in kvalitetssäkra svar.

2.7 Hur är uppgifterna framtagna?

Myndighetens förbrukning av egen upphandlad verksamhetsel var oförändrad jämfört med 2017. Uppgifterna kommer från leverantör, (totalt 10 200 MWh) utöver detta har efter analys fastställts att ytterligare 10 % inköps via hyreskontrakt

(föregående år ca 25 %), sammanlagt resulterar detta i en förbrukning på 11 250 MWh.

Fastighetsel och värme är schablonmässigt beräknad med samma minskning som verksamhetsel. Kyla antas oförändrad då lokaler med lägre standard saknat kyla. Arbetsförmedlingen har successivt avvecklat ett 70-tal mindre lokaler, under de senaste åren.

Andelen förnybar energi av den totala energianvändningen avseende verksamhetsel har tagits fram genom uppgift från leverantör. Uppgifter från fastighetsägarna vad gäller fastighetsel, värme och kyla har inte samlats in de senaste åren, beroende på svårigheter att få in kvalitetssäkra svar. Vi kan göra antagandet att andelen förnybar energi ökar. Detta kopplat till att vid nytecknande av hyresavtal ställs krav på detta så långt som möjligt.

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2018	2017	2016
Upphandlingar och avrop med miljökrav	106	46	44
Upphandlingar och avrop totalt	120	78	105
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	88 %	59 %	42 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärde där energikrav enligt förordningen (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts.

Inga upphandlingar över tröskelvärde som omfattas av förordningen har genomförts under 2018.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärde, ange skälen för det

Inga upphandlingar över tröskelvärde som omfattas av förordningen har genomförts under 2018.

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (vid nej ange skälen för det)

Ja, myndigheten ställer krav på miljövänlig el och krav på fjärrvärme vid nytecknande av lokalhyresavtal.

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av registrerade upphandlingar och avrop per år.

	Värde kr		
	2018	2017	2016
Upphandlingar och avrop med miljökrav	1 414 612 905 kr	1 896 350 092	2 569 015 200
Upphandlingar och avrop totalt	1 428 528 905 kr	1 918 415 192	3 269 663 200
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	99 %	99 %	79

3.5 Beskrivning av insamlat resultat

3.5.a) Redovisa vad som har påverkat resultatet i positiv och negativ riktning.

Arbetsförmedlingen har i stor utsträckning ställt miljökrav under 2018. De upphandlingar där miljökrav inte ställts är mindre direktupphandlingar samt avrop inom områden där miljökrav främst inte varit relevanta.

3.5.b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Det finns fortfarande en del osäkerhet i siffrorna gällande avtalets värde. Anledningen till detta är några av de rapporterade upphandlingarna resulterat i ramavtal där vi idag inte har något färdigt verktyg för att ta fram den informationen. I de fall ramavtalen omfattas av många mindre avrop har dessa räknats med i sammanställningen, i de fall ramavtalen omfattas av enstaka större avrop har istället avropen räknats med i sammanställningen. Arbetsförmedlingen utvecklar ett systemstöd för uppföljning av avtal och avrop men då detta inte är färdigutvecklat ännu kan det finnas vissa luckor i statistiken.

3.6 Hur är uppgifterna framtagna?

Insamlat och redovisat resultat är baserat på eget uppföljningssystem. Manuell uppdatering och hantering ökar risken för felaktig/ofullständig data, kontroll mot upphandlingssystemet säkerställer dock god konfidens i lämnade uppgifter. I vissa tjänster är det svårt att förutsätta faktiskt utfall när avtalet senare används, som även kan vara kopplade till anslag som fastställs av regeringen. Kostnaden för arbetsmarknadstjänster uppgick under 2018 till 4,3 miljarder och i dessa avtal ställs i regel alltid miljökrav.

Frivilliga frågor

Frågor om policy

4.1 Har myndigheten internt styrande dokument för IT och miljö?

Ja. Med anledning av att miljöarbetet anses som en viktig strategisk del av IT-avdelnings verksamhet, har avdelningen upprättat en miljöplan. Ansvaret är integrerat med linjeansvaret inom respektive linje, produkt och byggsten. Avdelningens ambition är att år 2021 vara en föregångare inom statliga förvaltningar avseende hållbarhet, klimat- och resurseffektivitet.

4.2. Andel och värde av IT-anskaffningar där miljökrav ställts av det totala antalet IT-anskaffningar per år (anges i procent och värde).

	2018	2017	2016
Andel (%)	84 %	%	%
Värde (Skr)	113 680 000 Skr	Skr	Skr

Hur är uppgifterna framtagna?

Insamlat och redovisat resultat är baserat på eget uppföljningssystem. Manuell uppdatering och hantering ökar risken för felaktig/ofullständig data men kontroll mot upphandlingssystemet säkerställer dock god konfidens i lämnade uppgifter. I vissa tjänster är det svårt att förutsätta faktiskt utfall när avtalet senare används.

4.3 Vilken typ av miljöhänsyn har tagits vid IT- anskaffningar?

Samtliga medarbetare fick nya datorer under 2018. Vid upphandlingen ställdes krav på energieffektiva lösningar och att miljömärkta produkter erbjuds i första hand. Produkterna skulle även uppfylla kriterierna för TCO- märkning, Svanen eller likvärdig. Vi ställer även krav på att konsulter ska ha miljökompetens kopplat till en programvara eller att leverantören bedriver ett miljöledningssystem.

Hur är uppgifterna framtagna?

Stickprov på genomförda anskaffningar.

Fråga om energianvändning

4.4 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt och per årsarbetskraft uppdelat på:

	kWh			kWh/årsarbetskraft		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
PC-arbetsplats	2 075 967	-	-	163		
Skrivare		-	-			
Serverar och Serverrum	575 498	-	-	45		

Hur är uppgifterna framtagna?

PC-arbetsplats är beräknad på alla modeller för PC-klienter och skärmar
Arbetsförmedlingen tillhandahåller för internt bruk. Servrar och serverrum är beräknad på datahallar som myndigheten har.

Fråga om resfria möten**4.5. Antal resfria möten totalt och per årsarbetskraft**

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Resfria möten	118319	91 003	59 363	9	7	5

Hur är uppgifterna framtagna?

Underlaget är framtaget från myndighetens interna plattform för distansmöten (resfria möten/digitala möten) Skype för företag. Det förekommer att anställda på myndigheten deltar i resfria möten där den externa parten bjuder in till det system de tillhandahåller, och det är utom vår kontroll.

Frågor om förklaring till resultat i fråga 4.1- 4.5**4.6 Beskrivning av insamlat resultat****a) Beskriv vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, tex organisationsförändringar, trender, nya uppdrag**

Den positiva ökningen förefaller bero på att IT-avdelningen underlättar användning av distansmöten. Under 2018 förnyades all personlig tekniska utrustning, såsom datorer och headset. Eftersom Skype för företags-klienten alltid är tillgänglig har våra medarbetare möjlighet att använda digitala möten. Uppgradering av tekniska utrustningar i mötesytter har inte genomförts i samma omfattning som 2017, vilket gav upphov till att behoven inte tillgodosetts. Det i sin tur medförde ökat resande när större grupper ska träffas. Medarbetare har lagt mycket personligt engagemang för att öka nyttjandet av distansmöten.

b) Beskriv eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Se föregående svar.

Frågor om energi

4.7 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för ert energieffektiviseringsarbete?

Som framgick av svaret till fråga 6.a, har Arbetsförmedlingen tecknat ett avtal för beslutsstöd inom el. Ett kategoristyrningsarbete har genomförts inom kategori lokaler och en strategigrupp har bildats i syfte genomföra en nulägesanalys och ta fram strategiska mål.

4.8 Producerar myndigheten egen el? (om ja ange hur mycket i kWh)

Nej

4.9 Har myndigheten miljöklassade och/eller certifierade byggnader?

Ja, vi kräver detta vid samtliga nya lokalhyresavtal samt går igenom befintliga hyresavtal för att om möjligt miljöcertifiera.

Frågor om avrop

4.10 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav, där så har varit möjligt?

Ja.

